

En stärkt politik för Sveriges nationella minoriteter

Sveriges nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Bakgrund

Sverige ratificerade Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk år 2000. I samband med detta infördes minoritetspolitiken som eget politikområde.

Målet med den svenska minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna, stärka deras möjligheter till inflytande och stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Sveriges nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är även urfolk.

Grundskydd och förvaltningsområden

Sverige ska säkerställa efterlevnaden av de nationella minoriteternas rättigheter, som bland annat följer av internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

Samiska, finska och meänkieli uppfyller kraven på historisk geografisk anknytning i enlighet med språkstadgan. I januari 2020 ingick 84 kommuner och

15 landsting i förvaltningsområden för dessa språk. Kommuner som är anslutna till något förvaltningsområde har ett ansvar för att medborgare ska kunna använda samiska, finska eller meänkieli i kontakter med myndigheter och erbjuda förskoleverksamhet och äldreomsorg helt eller delvis på dessa språk.

För jiddisch och romani chib är skyddsnivån lägre då de är territoriellt obundna språk. För dessa finns inga förvaltningsområden. Regeringen vidtar kontinuerligt åtgärder för att även stärka dessa språk. Judar och romer har sedan januari

2019 rätt till äldreomsorg på jiddisch och romani chib, om den aktuella kommunen har tillgång till personal som behärskar språket, vilket kommuner aktivt ska verka för.

Självidentifikation

Det finns inga exakta uppgifter om hur många personer som tillhör de grupper som erkänts som nationella minoriteter.

Detta beror i huvudsak på att Sverige inte för sådan statistik, ett förhållningssätt som bland annat har historiska skäl. Det är varje enskild individ som själv avgör om denne anser sig tillhöra en nationell minoritet, s.k. självidentifikation. Eftersom tillhörigheten baseras på själv-identifikation kan samhället inte ställa krav på någon att styrka sin tillhörighet till en eller flera nationella minoriteter

Reform för en ny minoritetspolitik – ny lag

I den förstärkta minoritetslagen som trädde i kraft 1 januari 2019 anges;

- att alla kommuner och landsting är skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete,
- att myndigheterna har informationsskyldighet när deras verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna,
- att rätten till inflytande genom samråd förtydligas att det är en fråga om strukturerad dialog,
- att det åligger förvaltningsmyndigheterna att särskilt främja och anpassa former för inflytande för barn och unga,
- att rätten att använda sig av sitt minoritetsspråk vid skriftliga kontakter med vissa myn-

digheter utsträcks även till att omfatta meänkieli och

- att Diskrimineringsombudsmannen tas upp bland de myndigheter som enskilda alltid har rätt att kontakta skriftligen på samiska, finska eller meänkieli, liksom Arbetsförmedlingen i ärenden där den enskilda är part eller ställföreträdande för part.

Bevara och revitalisera minoritetsspråken

I skrivelsen *Nystart för en stärkt minoritetspolitik* framgår att de nationella minoriteterna ska ges möjlighet att tillägna sig, bruka och utveckla sitt modersmål samt utveckla sin kulturella identitet. Minoriteterna ska kunna föra vidare sitt språk och sin kultur till nästa generation. Det måste även finnas möjligheter till att väcka språket till liv igen, s.k. språkrevitalisering, för de individer som glömt eller kanske bara fått höra språket som barn.

Myndigheter med långsiktiga uppdrag

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget har ansvar att följa upp minoritetspolitiken i Sverige. De ska även hjälpa förvaltningsmyndigheter med tillämpning av lagen och i samråd med berörda kommuner samordna utvidgning av förvaltningsområdena. Tillsammans har Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget det centrala statliga ansvaret för samordning, utveckling och uppföljning av minoritetspolitiken.

Sametinget har ansvar att administrera statsbidrag till de kommuner och landsting som ingår i förvaltningsområdena för samiska och hantera stöd till

organisationer som företräder den nationella minoriteten sameer. Sametinget ansvarar dessutom för webbplatsen minoritet.se, verksamheten vid Samiskt språkcentrum samt deltar i arbetet med ortnamn.

Länsstyrelsen i Stockholms län ansvarar för att administrera statsbidrag till de kommuner och landsting som ingår i förvaltningsområdena för finska och meänkieli. Länsstyrelsen i Stockholms län ansvarar även för att administrera organisationsbidrag till riksorganisationer som företräder judar, romer, sverigefinnar och torne-dalingar samt att särskilt samordna och följa upp arbetet med romsk inkludering.

Veta mer

Från erkännande till egenmakt. Regeringens strategi för de nationella minoriteterna (prop. 2008/09:158) utgör grunden för arbetet. En stärkt politik för de nationella minoriteterna redovisas i skrivelsen *Nystart för en stärkt minoritetspolitik* (Skr. 2017/18:282) och i *En stärkt minoritetspolitik* (prop. 2017/18:199).

Propositionerna och skrivelsen kan köpas hos Riksdagens tryckeriexpedition, tel. 08-786 58 10 eller laddas ned från regeringen.se.

Läs mer på regeringen.se och minoritet.se

Frågor besvaras av Enheten för civila samhället och nationella minoriteter, Kulturdepartementet, tfn 08-405 10 00.

Illustration: Gerd Sjöberg
Produktion: RK Kommunikation
Tel: 08-405 10 00
E-post: ku.registrator@regeringskansliet.se
webbplats: www.regeringen.se